

KONCESSIONSNÄMNDEN  
FÖR MILJÖSKYDD  
Avd 5

BESLUT  
1991-02-15  
Stockholm

Nr B 31/91 1(6)  
Dnr 292-56-91  
Tidigare Dnr 292-55-90  
Aktbil 17

**KLAGANDE**

P.K. och B.K.

Ombud: Advokaten B.L.

KUNGSBACKA

**ÖVERKLAGAT BESLUT**

Länsstyrelsens i Hallands län beslut 1990-02-01 angående föreläggande enligt 40 § miljöskyddslagen

**SAKEN**

Fråga om borttransport av miljöfarligt avfall och sanering av markområde

---

Genom beslut den 17 april 1989 förelade miljö- och hälsoskyddsnämnden i Kungsbacka kommun P.K. och B.K.

enligt 40 § miljöskyddslagen och 16 § lagen om kemiska produkter, dels att vid vite av 30 000 kronor vardera ombesörja att två på fastigheten Tom 10:20 i Kungsbacka kommun uppställda järnvägstankvagnar med innehåll borttransporteras och omhändertas som miljöfarligt avfall, dels att vid vite av tiotusen kronor vardera låta bortschakta på fastigheten förorenade jordmassor i sådan omfattning att grundvattenreservoaren inte längre påverkas av de tillförda föroreningarna, allt inom 90 dagar efter delfåendet av nämndens beslut.

Efter överklagande av P.K. och B.K. ändrade länsstyrelsen genom beslut den 1 februari 1990 miljö- och hälsoskyddsnämndens beslut endast på det sättet att de förelagda åtgärderna vid föreskrivna viten skulle vara vidtagna inom 90 dagar efter delfåendet av länsstyrelsens beslut.

Länsstyrelsens grundade sitt föreläggande enbart på miljöskyddslagen.

P.K. och B.K. har genom advokaten B.L. överklagat länsstyrelsens beslut och yrkat att föreläggandena upphävs.

Koncessionsnämnden har i beslut den 21 mars 1990 förordnat att det överklagade beslutet tills vidare inte skall gälla.

P.K. och B.K. har till stöd för sin talan anfört bl a följande.

Cisternerna ingick i den verksamhet som bedrevs på fastigheten under 1960- och 1970-talet av Wicote AB.

Företrädare för Wicote AB försattes i konkurs 1973. Cisternerna tillhör inte makarna P.K. och B.K. och kan därför inte utgöra fast egendom. Makarna har inte på sedvanliga affärsmässiga grunder förvärvat fastigheten. De har därför inte åtagit sig det ansvar som vanligen åvilar en köpare. Under år 1982 anmälde makarna förekomsten av cisternerna till miljö- och hälsoskyddsnämnden. Makarna har gjort "vad på dem ankommer för att undanröja risken för miljöskadlig verksamhet i samband med att de blev ägare till fastigheten". Makarna vitsordar att cisternerna med innehåll utgör en fara för miljön. Ägare till fastigheten vid den tiden var B.K.

far A.N. . I början av 1970-talet fick B.K. och hennes syskon fastigheten som gåva av A.N. . Efter det att A.N. avlidit år 1981 har P.K. och B.K. löst in syskonens andelar i fastigheten. De bestrider att innehållet förorsakat den påstådda föroreningen av grundvattnet. Innehållet består av en homogen massa som inte avger vare sig lukt eller flytande föroreningar. Det finns ingen teknisk utredning som styrker

att vattnet förorenats och än mindre att föroreningarna härrör från innehållet i cisternerna.

Makarna bestrider att det förekommit någon miljöfarlig verksamhet på fastigheten efter tidpunkten för miljöskyddslagens ikraftträdande. Vidare kan förekomsten av cisternerna på fastigheten inte anses innebära sådan användning av mark som avses i miljöskyddslagen. De har inget ansvar för att cisternerna finns uppställda på fastigheten. Deras ansvar kan endast bedömas utifrån att de är lagfarna ägare till fastigheten. Miljöskyddslagen medger inte att de kan åläggas ansvar på sätt länsstyrelsen gjort.

Yttranden har avgivits av statens naturvårdsverk, länsstyrelsen i Hallands län och miljö- och hälsoskyddsnämnden i Kungsbacka kommun.

Naturvårdsverket anser att makarna P.K. och B.K. bör föreläggas vid fastställt vite att antingen ombesörja att tankarna med innehåll bortfraktas och omhändertas enligt förordningen om miljöfarligt avfall eller att låta forsla bort och omhänderta innehållet i tankarna enligt nämnda förordning och låta rengöra tankarna på platsen. I övrigt har verket avstyrkt bifall till överklagandet.

Länsstyrelsen och miljö- och hälsoskyddsnämnden har avstyrkt bifall till överklagandet.

Vad gäller påverkan på omgivningen från cisternerna anför miljö- och hälsoskyddsnämnden följande.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden anser det klarlagt att den miljöfarliga verksamhet, som förvaringen innebär, har orsakat miljöskada. Tankarna innehåller en flytande kemisk förorenad vätska som täcks av ett hårt lager av tjära och/eller asfalt. Den flytande fraktionen har analyserats genom gaskromatografisk undersökning. Därvid har konstaterats att den flytande vätskefasen av tankinnehållet utgörs av bl a xylén, bensen och toluen. Samma ämnen har - likaledes vid gaskromatografisk undersökning - återfunnits i den strax intill tankarna beläg-

na grundvattentäkten, vars vatten vid undersökningstillfället luktade och smakade lösningsmedel. Nämnden anser till följd av analysresultaten, att det föreligger ett orsakssamband mellan den förorenade vattentäkten och den vätska som läckt ur cisternen. Att läckage skett vittnar skador på markytan om. Miljö- och hälsoskyddskontoret har också konstaterat, att vätska läckt från tankkran.

Koncessionsnämnden har den 11 december 1990 företagit besiktning på fastigheten Tom 10:20 i Fjärås. Vid besiktningen uppgav P.K. följande. Hans svärfar hjälpte till ekonomiskt i det företag som bedrev takmassetillverkning på fastigheten och löste bl a ut material för bolagets räkning. När bolaget upphörde med sin verksamhet kvarlämnades, förutom tankarna, ett antal tunnor innehållande bl a lösningsmedel. Han hjälpte svärfadern att få bort tunnorna från fastigheten. För cirka två år sedan flyttade han tankarna inom fastigheten, från en betongplatta till den plats där de nu står uppställda.

#### KONCESSIONSNÄMNDENS ÖVERVÄGANDEN

I ärendet är utrett att P.K. och B.K. är ägare till den fastighet, där tankarna står uppställda, och att det inte längre finns någon företrädare för det bolag som utnyttjade tankarna i sin produktion. Med hänsyn till vad miljö- och hälsoskyddsnämnden redovisat är det sannolikt att vattnet i den aktuella grundvattentäkten förorenats av innehållet i tankarna. Koncessionsnämnden anser att tankarna utgör en risk för fortsatt mark- och vattenförorening.

Enligt 5 § miljöskyddslagen skall den som utövar miljöfarlig verksamhet vidta de skyddsåtgärder, tåla den begränsning av verksamheten och iaktta de försiktighetsmått i övrigt som skäligen kan fordras för att förebygga eller avhjälpa olägenhet.

Men hänsyn till att det inte längre finns någon företrädare för det bolag som utövat verksamhet på fastigheten uppkommer

frågan om P.K. och B.K. kan anses utöva en miljöfarlig verksamhet genom att tankarna står uppställda på deras fastighet.

Med miljöfarlig verksamhet avses enligt 1 § första stycket 2 miljöskyddslagen användning av mark m m på ett sätt som kan föranleda förorening av mark eller vatten. I detta fall används marken för förvaring av avfall. Det var ursprungligen det företag som tillverkade takmassa som ställde upp tankarna på fastigheten för användning i produktionen. Detta företag har utövat en miljöfarlig verksamhet. När upplåtelsen av fastigheten upphörde blev emellertid tankarna kvar på platsen. Fastighetsägaren får nu anses vara den som använder marken för förvaring av avfall. Denna förvaring kan enligt vad ovan sagt leda till förorening av mark och vatten. På grund av dessa omständigheter får P.K. och B.K. anses utöva en miljöfarlig verksamhet.

Tankarnas innehåll och det skick de befinner sig i motiverar - som myndigheterna funnit - att åtgärder vidtas för att förebygga fortsatt risk för mark- och vattenförorening. Enligt koncessionsnämndens mening är det från miljöskyddssynpunkt nödvändigt att tankarnas innehåll forslas bort och tas om hand på lämpligt sätt.

Nästa fråga vid prövningen enligt 5 § miljöskyddslagen gäller om det är skäligt att ålägga makarna P.K. och B.K. att vidta denna åtgärd. Av betydelse är då följande. Den tidigare fastighetsägaren - B.K. far - har upplåtit fastigheten för den tidigare bedrivna verksamheten, i vilken tankarna ingått. Han har också haft viss ekonomisk anknytning till verksamheten. P.K. och B.K. har känt till tankarna och den verksamhet som de använts i, när de förvärvade fastigheten. P.K. har också tagit viss befattning med tankarna.

Mot ovanstående bakgrund anser koncessionsnämnden att det är skäligt att ålägga makarna P.K. och B.K. att ombesörja att tankarna eller enbart innehållet i dem transporteras bort och tas om hand på lämpligt sätt.

Utredningen i ärendet ger inte tillräckligt belägg för om eller i vad mån jordmassorna utgör en miljörisk. Detta bör utredas ytterligare. På grund härav bör ärendet i denna del återförvisas till miljö- och hälsoskyddsnämnden för fortsatt handläggning.

#### KONCESSIONSNÄMNDENS BESLUT

Med ändring av miljö- och hälsoskyddsnämndens och länsstyrelsens beslut förelägger koncessionsnämnden P.K. och B.K.

att senast den 1 juni 1991 vid föreskrivet vite om 30 000 kronor för var och en av dem ombesörja att innehållet i de två tankarna transporteras bort och tas om hand på det sätt som miljö- och hälsoskyddsnämnden bestämmer.

Koncessionsnämnden undanröjer beslutet såvitt avser föreläggandet att schakta bort förorenade jordmassor och återförvisar ärendet i denna del till miljö- och hälsoskyddsnämnden för fortsatt handläggning.

---

Detta beslut får enligt 48§ andra stycket miljöskyddslagen inte överklagas.

---

I detta beslut har deltagit ledamöterna Ulf Bjällås, ordförande, Anna-Lena Rosengården, Bo Julin och Erik Lindvall.

  
Ulf Bjällås